

Kommunstyrelsen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-12-19

Diarienummer:
KSN-2025-01824

Handläggare:
Anton Berg

Svar på motion om bildande av ett kommunalt energiförsörjningsföretag från Stefan Hanna (UP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet

Ärendet

Stefan Hanna (UP) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 26 maj 2025

- att kommunen tillsammans med USAB och UVAB utreder hur ett kommunalt energibolag kan utformas och implementeras, med fokus på solenergi, biogas, vätgas och andra möjliga fossilfria alternativ,
- att ett separat dotterbolag till USAB bildas för att driva energiproduktionen baserad på utredningens resultat och för att stärka Uppsala kommuns självförsörjning och civilförvar,
- att kommunen genomför ett pilotprojekt som integrerar lokal energiproduktion med fler samhällsviktiga funktioner än kollektivtrafiken.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i dialog med stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Kommunstyrelsen har inom ramen för sin verksamhetsplan uppdragit åt kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att utreda behovet av

kompletterande insatser för energiinфраstruktur som bidrar till att säkerställa Uppsalas utveckling, samt hur dessa kan tillgodoses på kort och lång sikt. I nuläget bedöms följande perspektiv vara viktiga för utvecklingen av Uppsalas energiförsörjning:

- Uppsala växer - näringslivets behov av teknisk infrastruktur
- Klimatutsläpp från lokala energiflöden (värme och ånga)
- Kapacitetsbrist i elnäten - effekt till verksamheter
- Robust och resilient energisystem med hög beredskap

Utredningen sker mot bakgrund av att det finns flera utmaningar inom det kommungeografiska området som handlar om hur energisystemet och infrastrukturen ska kunna möta tillväxt och klimatkrav och samtidigt öka beredskapen, där det behövs ett större grepp för att hitta möjliga lösningar. Utredningen syftar till att ge ökad förståelse kring frågeställningarna, möjliga lösningar och vilken roll olika aktörer inom energiområdet har för att lösa utmaningarna, inklusive kommunen.

Lösningarna på de energirelaterade utmaningar som både den befintliga utredningen och motionen tar fasta på behöver beakta flera faktorer. Den pågående utredningen ska bland annat beskriva föreslagna lösningar utifrån teknisk genomförbarhet, ekonomi, tidshorisonter samt nytta.

Att kommunen skulle driva ett energiföretag som en del i att säkra energiförsörjningen i kommunen kan vara ett alternativ framöver. Den pågående utredningen bedöms ge viktiga inspel kring vilka lösningar som kan vara lämpliga för att möta utmaningarna kring energiförsörjningen. Utredningen väntas också bidra till att öka förståelsen kring om det finns behov eller lösningar som är lämpliga för kommunen att tillgodose kopplat till energiförsörjningen, eller om dessa kan tillgodoses på ett mer ändamålsenligt sätt av, eller i samverkan med andra aktörer. På så sätt bedöms detta utredningsarbete vara relevant att genomföra innan ett eventuellt ställningstagande kring vilka delar av energiförsörjningen som kan ligga till grund för ett kommunalt ägt energibolag.

Även inom ramen för befintliga uppdrag inom energiområdet undersöks möjligheterna att ställa om till förnybara energikällor, som kan bidra till att minska klimatpåverkan och stärka samhällets resiliens och beredskap. Det genomförs flera parallella arbeten kring exempelvis utbyggnad av infrastruktur, utbyggnad av vätgassystem (inklusive lokal produktion och energilager), lösningar för säsongslagring av energi samt batterier kopplade till solesproduktion inom koncernen.

Vidare pågår också arbeten med att undersöka ytterligare möjligheter kring användning av biogas samt förutsättningarna kring produktion och användning av biokol inom koncernen. Dessa arbeten är i förstudiefas, där tydligt fokus ligger på att bedöma lösningarnas tekniska rimlighet, deras organisering i energiinфраstrukturen och relation till energimarknaden, för att kunna se hur energiförsörjningen kan stärkas. Dessa arbeten förväntas ge förbättrade förutsättningar kring att identifiera potentiella nya inslag i den lokala energiförsörjningen och ge viktig information kring vilka eventuella utvecklingsprojekt som kan bli relevanta att genomföra i framtiden.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 19 december 2025

- Bilaga 1, motion om bildande av ett kommunalt energiförsörjningsföretag

Kommunstyrelsen

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

2025-05-06

Motion om bildande av ett kommunalt Energiförsörjningsföretag

Bakgrund:

Uppsala kommun står inför utmaningar kopplade till klimatförändringar, energibehov och samhällsresiliens. En trygg och hållbar energiförsörjning är avgörande för samhällsviktiga funktioner, såsom äldreomsorg och vård, fjärrvärme, VA-system; vattenförsörjning, avloppshantering och rening, sophantering, renhållning, kommunala transporter och sjukhus. För att stärka kommunens självförsörjning och motståndskraft vid kriser föreslås att kommunen bildar ett separat energibolag inom USAB och utreder hur en effektiv energiomställning kan genomföras med fokus på förnybara energikällor som solenergi, biogas och vätgas. Redan idag producerar och säljer UVAB biogas. Idag utreds hur energiförsörjningen fossilfritt bäst ska kunna säkerställas i de expansiva planer som finns för Uppsala stads södra stadsdelar. Med fördel kan ett fokuserat energibolag ta ett helhetsgrepp om hela kommunens förmåga att säkerställa en resiliënt energiförsörjning som kan komplettera de energikällor som marknaden tillhandahåller.

Vattenfall AB har fått i uppdrag att utvärdera om de ska fortsätta att tillhandahålla fjärrvärmen som idag är mycket viktig för Uppsala kommun. Då denna energiförsörjning i praktiken är ett monopol behöver Uppsala kommun överväga att köpa tillbaka denna verksamhet om alternativet är att ett helt privat företag köper verksamheten och kraftigt riskerar att höja värmekostnaderna för Uppsalaborna så länge som inga alternativa leverantörer finns.

En klok etablering av ett kommunalt energibolag kan bli en förebild för hur kommunal resiliens och energiomställning kan genomföras på ett kostnadseffektivt och hållbart sätt.

Vision

Kommunen driver ett energibolag med fokus på att systematiskt utveckla lokal energiproduktion baserad på solenergi, biogas och vätgas (möjligen fjärrvärme) för att utmana monopol och skapa redundans som stärker Uppsalas civilförsvarsförmåga.

Strategiska åtgärder:

1. Solenergi

Kommunen ska expandera solcellsinstallationer på kommunala byggnader och mark. Detta stärker den lokala energiförsörjningen, minskar beroendet av externa leverantörer

och skapar en viktig resiliens.

2. Biogas

Utveckla biogasproduktionen som idag sköts av UVAB och säkerställ att biogas i högre utsträckning används som bränsle för samhällsviktiga funktioner, såsom drift av bussar, sopbilar och reningsverk. Lokal biogas ska också omvandlas till el och värme via gasturbiner för att öka resiliensen.

3. Vätgas

Utforska potentialen för vätgas som energibärare för lagring och distribution, samt för att stödja kommunens övergång till fossilfria bränslen.

Jag yrkar:

att kommunen tillsammans med USAB och UVAB utreder hur ett kommunalt energibolag kan utformas och implementeras, med fokus på solenergi, biogas, vätgas och andra möjliga fossilfria alternativ,

att ett separat dotterbolag till USAB bildas för att driva energiproduktionen baserad på utredningens resultat och för att stärka Uppsala kommuns självförsörjning och civilförsvar,

att kommunen genomför ett pilotprojekt som integrerar lokal energiproduktion med fler samhällsviktiga funktioner än kollektivtrafiken.

Stefan Hanna

Partiledare

Utvecklingspartiet demokraterna